

Vogul szójegyzék.

I.

i és, is | und, auch (or.) T. 324.

i 1) éj | nacht AL. 2) éjszak | nord, *i-poql* éjszak felől | von norden; *i-vuot* éjszaki szél | nordwind KL. III.353. — *ijiñ*, *i poql khürém khätel* éjéstől három nap a. a. három éj, három nap | drei nächte u. tage KL. III.355.

iätelt a réten | auf der wiese K. III.131.

iël év | jahr; *än-ti iël* az idén | heuer, *mol-ti i.* tavaly | voriges jahr, *mot-iël* a jövő évben | künftiges jahr K. 380. — *idö* | zeit K. I.166.

ízt hátul, utóbb, mögött | hinter, später — Igek. *ízt-joxti* utólér | einholen P. 14.

ikém nincs | es ist nicht — plur. *ikemiñet* T. 322.

ilä, *iläl* előre | vorwärts P. 13. *ilänü* távolabbra | weiter KL. III.349. *uj iltä-poqtän* a medve elé KL. 5. *ilneñ khätel* harmadnap | am dritten tag KL. 17. — Igek. *il-* P. KL. T; — *ilë* P. (jelentését l. *el-*, *jel-*).

il 1) alúl | unten III.374. — 2) zsenge | zart III.269.

ilël-ilël imitt amott, messzire egymástól | hie u. da, weit von einander KL. III.345. — v. ö. *ilä*.

ilëli von | ziehen III.433. *ilyati* (fr.) u. o. *ilëli* hord | tragen, einführen — *pom ilëlem oarémte* szénahordás idején | zur zeit des heu-einfuhrs KL. 16. *ilëlayti*, *ilëlaytënti*; *ilëlaytëlti* hurczolkodik; hurczolkodni kezd | ausziehen, sich schleppen NyK. 22: 49. *ilkhati*, *khqñkhë-ilkhatné mō* (két folyó közti) vontató út K. 377. *ilti* húz, vonszol | ziehen AL. 79. *ilätali* hord P. 27.

ilém idő(-járás) | wetter KL. 16. — l. *ilém*

ilë-päl előrész | vordertheil; T. 307. — v. ö. *ilä*.

ilü jár | gehen T. 320. — *ilëli* halad | schreiten AL. 77. *ilänti* utazik | reisen T. 326. *ilkelü* (fr.) járogat T. 319. l. *jälü*.

ilüni mennydörgés | donner T. 330.

ilki mennydörög | es donnert T. 330.

ilkil el, tovább | fort, weiter T. 306. — v. ö. *ilä*.

ilmés, ilmis szerfölött nagyon | überaus (tlk. élesen v. ö. B. *elmi*) T. 319.

ilt (adi.) gyors | schnell B. 346. *iltti'* hirtelen | plötzlich u. o. *imét-lunt, imét-vās* cseles lúdbáb, cseles réczebáb III.497. *in* miért, mi okból | warum FT. 324.

in most | jetzt T. 318. — *in-pél, -qš* még most; *in-ti, in-cin* éppen most u. o.

in még | noch II.103. már | schon I.34. csak most | nur jetzt I.20. — *inét* még nem | noch nicht. — *in* *çajteläset, in* *šepiläset* a leánykerést tárgyalták, nagyban rendezkedtek | sie haben die brautbewerbung besprochen, haben grosse vorbereitungen gemacht II.95.

inär nyereg | sattel I.45. II.316.

(*jel-*) *ingili* elsötétül | sich verdunkeln AL. 61. *jel-inäels* P. 15. — I. *jinäki*.

ini' csipkerózsa | heckerose III.18.

inik sógorasszony | schwägerin K. II.225.

inikém titkos | geheim; *inikémén* titokban | heimlich K. 383.

iniki szolgáló | dienerin K. — v. ö. *enkaj*.

inšt csak most | nur jetzt P. 20. *än i.* hát most P. III.523.

int *kär* orsókarika | spindelring I.101.

intäm vagy | oder T. 324. *éntäm* AT.

intäp öv | gürtel T. 309.

intäpti övez | gürtel T. 309. *intäptäxti* övezi magát AL. 64.

intér terebélyes | geräumig II.381.

inti kezd | anfangen P. III.521. fog | wird P. 25. lesz | werden, *ön intä* enyém legyen | dass soll mein sein KL. III.351. — *khum ints täu* mi lett vele | was ist mit ihm geworden P. 25. (pass.) *khgtux intaus* szakítódni kezdett | es fing an zu reissen P. 25; *nul-mél itwésem* megsebesültem | ich wurde verwundet u. o. — *intili* kezd KL. 30. *intenti* fejlődik, lesz | sich entwickeln KL. 6. — L. *jämt.*

ipsä sötét | finster II. 127.

ira örökké, mindig | immer FK. — I. *errq.*

is most | jetzt II.277.

is kor | zeitraum — *än-té isté* ebben a korban | in diesem zeitraum (epoche); *pēs is-törém* hajdan, a régi korban | in alten zeiten KL. 17. — *isiñ torém* régi idő | alte zeit. P. 20. — v. ö. *jis.*

is-çar árnyék | schatten I.5.

is kicsi | klein — *is-khar* kised | kleines kind AL. 60. *is-kärkwé* id. AL. 61. *tajt-jü is-kärkwäl khattelän* hasítsd a tűzifát apróra | das brennholz klein schneiden P. 10. *is-vuj* madárka | vögelein P. 17. *iské khum* fű P. III.525. — I. *vis, wüs.*

is ész | verstand T. 159. — I. *jēs.*

is hóg | jüngere schwester K. II.238.

(*il-*) *isämi* megszégyenít | beschämen T. 307.

- isáp* helyett, gyanánt | statt T. 322. (tat. *esáb*).
isém meleg | heiss P. 15.
isermä szégyenérzet | schamgefühl P. 325.
iskhöli kisebbik | der kleinere P. III.525. — v. ö. *is*.
isili 1) melegedik | sich wärmen I.152. *iseli* id. P. 15. *istäyti*
 id. AL. 79. 2) melenget | wärmen I.40. — *isselti* 1) melegít III.372.
istili id. KL. 20. 2) forral | sieden II.358.
isi száll (a madár) | sich niederlassen II.295. — *isiläli* II.244.
isrészli III.91. *isépi* III.456. *isépi* (i l.) KL. III.487. *isäpi* KL.
 III.349. id.
isirme fagy | frost T. 160.
isläti (tat.) dolgozik | arbeiten T. 325.
ismit leves | suppe KL. 14. (a. a. *isém üt* «meleg víz».)
isnäs ablak | fenster I.1. II.21.
ist faszeg | holznagel III.291.
it, üt (igek.) vele | mit T. 315. — l. *jit, jot*.
it-nozs szökő nyuszt | hüpfender zobel, *it-l'än* szökő evet |
 hüpfendes eichhorn II.345.
it éjszaka | nacht KL. III.201. *est* | abend K. 380. *itä* este
 —abends KL. 17. *itü* éjjel | nachts, *it-yätél* éjjel nappal B. 342.
este K. 380. *it-séri* esthajnal | abendroth II.322. *är it* minden éjjel
 | jede nacht T. 167. *itü, ütun, ütutin* este AT. 317. *itilätel* estén
 ként | jeden abend K. 380.
itel l. *jitél*.
itimi beéjjeledik | es wird nacht II.102.
itmäx (tat). kenyér | brot T. 167.
itmeñ *jol* szökdelő-hely | sprung-platz III.425. — v. ö.
it-nozs.

J.

- ja* no | nun I. 11.59.
jā apa | vater FK. I.170. — l. *jä'i*.
jā folyó | fluss — *jē* K. 377. *jā* P. 15. KL. 3.
jaçatä nos, ó | nun, oh I.73. halljátok-e | hört ihr I.137. —
jaçatä sār nos tehát | also II.250.
jaçtē mer | schöpfen T. 309. — l. *iōçti*.
jāker *vasmaeska* | anker II.137.
jal ... l. *jol* ...
jam ... l. *jām* ...
janēs külön | besonders I.161.
jāni játék | spiel KL. III.203. AL. 55. — *jani* id. P. 8. *joní'*
 id. B. III.206. 465. *jānu* id. T. 155.
janitli magasztal | preisen 362. — v. ö. *jāni'*.
jāñk jég | eis II.321. *j. çulay* hófehér holló | schneeweisser
 rabe I.1. — *jāñkiñ* jeges I.80. *jāñkēm* fagyos I.93. jeges III.211. —
joqñk K. KL. P.

jānkelmä lép | sumpf I.90. III.121.

jānkēn diakon III.375.

janni játszik | spielen P. 28. — v. ö. *jonzi*.

jansēs saját, külön | eigen, abgesondert I.75. — v. ö. *janēs*.

jāntāw új-ideg | bogen-sehne III.452. — *jānteuw* I.96.

III.204.

jāpāk selyem | seide I.96. — *jāpēk* KL. III.203.

jar hely | ort KL. III.491. *jartē*, *jarnē* helyett, gyanánt | statt, anstatt KL. 15. *jarnē* módjára | so wie KL. III.491. — *jār* mint | wie B. 351. *jar* id. II.67. (a br.) *jarēn* gyanánt II.85. (a br.) *jārpēl*, *jār-mantik*, *jār-mont* mintha, úgy tetszik | als ob, es scheint so B. 351. *jārēntakēt* éppen mintha II.177. *jārtakēt* id. K. II.164. — v. ö. *jor*.

jāra gyalú | hobel AL. 57. — v. ö. *jor*.

(*il*-) *jaratē* lekapar | abkratzen. T. 159.

jārem inség | noth I.7. II.262.

jarēn, *jārēntakēt* l. *jar*.

jarili felejt | vergessen AL. 61. — v. ö. *joruli*.

jarīñ büszke | stolz AL. III.493. — v. ö. *jōr* erő.

jarmak selyem | seide II.397. *jarmēk* III.427.

jārmēli rászorúl | bedürfen 366.

(*jel*-) *jarmi* lesoványodik | abmagern P. 15.

jārtakēt l. *jar*.

(*el*-) *jartkhati* megcsökönyszerűdik | störrig werden. KL. 6.

jārti akadályoz | hindern II.103.

jaš ösvény | pfad KL. III.489. P. III.521. ösvényrovás P. 27. — *jos* id. B. III.337.

jašā hótalp | schneeschuh KL. 5. *josā* id. B. II.285. *josān* (adi) I.74.

jaši ró | kerben P. III.521. *pal-jaši* széthasít, fölszija | zerschneiden P. 18.

jāssū egyenesen | gerade III.208. 278. — *tu jassū* (a br.) egyenesen oda II.291.

jāt közép | mitte — *χātēl-jāt* dél | mittag I.3. *ma'il-jatēt* (a br.) melle közepén II.20. — l. *jot*.

jāta nosza | wohlan, ha! II.22. *jātā* id. II.56.

jātēl kedves | lieb II.268. III.39. *j. misēt* istenadta kedves tehenek I.10.

jatēl l. *jotēl*.

jatēn-takh később ismét | später wieder KL. III.353. — v. ö. *jatēl*.

jā és | und B. KL. *jā-ti* no lám II.118.

jā l. *jā*, *jā'i*.

jāzjāti megremegtet | erschrecken I.86.

ā'i apa | vater — *jā'ikwē* atyuska I.77. *j. pī'* bátya II.21. öcs

I.40. atyafi II.207. | älterer, jüngerer bruder, anverwandter; *jār'-ārī* nőtestvér | schwester II.22. *jārēn tiniñ, āñkwen tiniñ* azt az apádat, anyádat III.123. *jīgintēm āñkwentēm* id. III.110. — *jā* K. I.169. *jā-pōu* bátya K. II.223. *jā-pōriñs* testvérek | gebrüder K. II.222. — *jāi* KL. III.349. P. 8. *jāi-ā* testvér P. 8. *jāum-pū* bátyám AL. 70. *jāu* T. 154. *jāv-āu* leánytestvér u. o., *jū* AT. u. o.

jārikwē húgocska | schwesterchen II.423.

jāxti l. *jākti*.

jāit l. *jgut*.

jāj- jōn | kommen D. — B. *jīw*; — *jājalti* megjön KL. 46.

jājinti KL. 33.

jākti metsz | schneiden I.17. (de v. ö. *jāytwäst* I.19.) — *jākti* III.380. *jāktēlīli* II.185. vagdal; *jāktapi* kettévág | zerschneiden I.71. *jāktlayti* vág KL. 18. — *jāxti* id. K. II.230. KL. 6.

jāli jár, megy | gehen B. K. P. — *jāli* B. *jāli* KL. 6. *jāli* II.183. *jālitoqli* KL. III.351. *jālenti* I.69. K. 168. *jālyelānti* I.123. járkál; *jol jāli* letapos | niedertreten I.43. *jālepāli* megy II.167. — *jālmiñ* bujkáló | schleichend II.417.

jālpēl új | neu K. — v. ö. *jēlpēl*.

(*nukh-*) *jāltš* begyógyúlt | heilen AL. 78.

(*vuor-*) *jālwēl* erdei manó | wald-teufel K. II.226.

jāmes l. *jgmēs*.

jāñkhi l. *jonri*.

jāñi 1) nagy | gross — D. *jāni* T. *jānu*; *jāñēñ* id. KL. 45-2) soká | lange KL. III.345. — *jānit* régóta | lange schon KL. III.283. *ta jānit paul* oly nagyságú falu I.48. *mā jānit* széles e földön I.158. *mā jānitēl* id. I.27. 143. *nañkin jānitēl* egymagadban | du ganz allein II.145. *jānitātēl* egész terjedelmében I.163. *jāntētātēl* id. K. *χumim jānitiñ χum* férjemhez hasonló nagyságú férfi III.402. *jāny'-uj* jávor | ellenthier III.81.

jānimi nő, növekszik | wachsen I.4. III.34. KL. 226. *jānumi* id. T. 153. *jānimāli* id. — *jānmēlti* nevel | erziehen I.137. P. 27. *jānmēltēli* id. II.181.

jānitakw 1) terület | gebiet II.26. — 2) *amkām χum jānitakāmētēl* a magam férfiúi méltósága szerint u. o.

jāñkēmān magában, magányosan | allein P. 21. — l. *iñkēm*.

jānu játék | spiel l. *jāni*.

jāpēk l. *japāk*.

jāpēt kés | messer KL. III.491. *jāpt* id. P. 22.

jāppi látszik | sichtbar sein P. 22.

jārt l. *jort*.

jāt 1) közép | mitte KL. III.353. *jāt-pū* középső fiú KL. III.493. *jātiñ āwi* keresztpántos kapu | ein thor mit einem querholz II.63. — 2) vele, együtt | mit, zusammen AL. 60. *am jātēm*

velem | mit mir P. 18. — **Igek.** *jät-ülem* magammal viszem | ich nehme ihm mit AL. 61. — v. ö. *jet, jot.*

jätër fajt | auerhahn K. II.235. plur. *jätërit* B. II.26.

(*çāññā*) *jätëri* (medve-műszó) görbe kés (?) | messer III.409.

jë éj | nacht — *të jë* ez éjjel | diese nacht K. — l. *jë.*

(*pël*)-*jëysëti* szétrombol | zerstören P. 22.

jëzw, jëkw táncz | tanz III.417. KL. III.491.

jëkëli fölnyergel | satteln K. II.229. *jëkëli* befogja a lovat | anschirren das pferd P. 25.

jëkwä asszony, feleség | weib P. III.539. AL. 45. *jëkwë* K. 8. — v. ö. *ëkwä.*

jëkwër gyökér, gyökércsomó | wurzel, III.208. KL. III.489.

jëkwër P. III.523.

jëkwi tánczol | tanzen K. 399. tánczoltat KL. 5. — *jëkwešlätli* tánczol III.367.

jël (tő *jal-*) hely | platz AL. 55.

jël P. *jël* T. alsó | unter, *jëlé, jël* alá, le P. 13. *jëlät, jëlen* id. KL. 13. — **Igek.** *jël-päti* leesik | hinunter fallen KL.; *jël-püç* elfogni | einfangen; *jël-nüremti* megerősít | befestigen P. — *jël-çuymaçoñ* leszakad T. Rendesen *il-* a tavdaiban pl. *il-khötë* lehajlik, *il-äruts* megmaradt, — vidékenként *jil* pl. *jil-aitlem* elaltatom. — v. ö. *jal, jol.*

jël-öl első | erster, *jëlt* elől | vorn P. 13. **Igek.** *il-, ilë-*; T. KL. *il-* v. ö. *el-*.

jëlëç törém alvilág | unterwelt P. 15. *jëlëç mā* id. FT. v. ö. *jälö, jälöç mā* id. AT.

jëli-päl alsó fél | untere seite FT. *jälö-p., ëlt-p., ili-p.* id. T. 309. — *jëli-numi khul* emeletes ház | stockhohes haus u. o.

jëkkhël le, lefelé | abwärts FT. *jälkkhël jälkkhail* id. T. 309.

jëli letapos | niedertreten III.247. — v. ö. *jälili.*

jëlit dermedtő | erstarren machend — *çulax-ñol j. çol* holló orrát dermedtő reggel III.81.

jëpël új | neu K. II.229.

jëlpin 1) szent | heilig 2) igen | sehr *j. molëç minën* igen gyorsan menj NyK. 21: 350.

jëlti föléled | aufleben I.131. K. II.231. *jëltepti* föléleszt | beleben II.280. alkot | hervorbringen I.30. K. II.334.

jëm homok | sand III.337.

jëmen katlan | kessel I.113.

jëmt, jëmt-kë: *çätälä j.* minden nap | jeden tag 343. *çumit j.* férfiaként | je ein mann 349. 350.

jëmti válik, lesz | werden III.445. 467. — *çarm çumlë j.* a mint az idő beáll | wenn die zeit da ist I.136. *çumlë jëmtsën* mi lelt | was fehlte dir I.15. *ajutuñkwë jëmtsëm* inni kerededett kedvem | ich bekam lust zum trinken I.115. *joçtuñkwë jëmtëstü* csaknem utól-

érte | bald holte er ihn ein I.12. *pūyēmtuñkwé jēmtéstā meg akarta*
 őt fogni | er wollte ihm fangen II.129. *jēmti* K. I.167. — l. *inti*.

jēn benn | drinn FK. — l. *jun*.

jengi szolgál | diener P. 8. — v. ö. B. *ēnkaj* K. *inki* szolgáló |
 dienerin.

jēni csipkebokor | hagedorn K.

jēniti szab | zuschneiden K. 396. — *jēnsi* id. u. o.

jēnti épen marad, | unversehrt bleiben I.68.

jepriñ ügyes | geschickt P. 521. — l. *āper*

jēr tájék | gegend I.90. (birt.-r. *jerā* I.11.); *jer* irány | rich-
 tung II.5. *jēr* hely | platz T. 310. idő | zeit K. III.131. *jēri* oldal-
 vást | seitwärts 347. *jērēñ* id. T. 321. *pēs jērēl* id. 345. *tup-jēr* csak-
 nem, mintha | beinahe, gleichsam 351. *oāmp-jer-nāñ-pōu* eb lyuka
 kölyke K. II.236. — v. ö. *jar*, *jor*.

jēri ének | gesang KL. III.201. *jeri* id. P. III.539. *jēru* AT.
ēru id. T. 155. — v. ö. *ēri*.

jēri átkoz | verwünschen K. III.131. — *jērpti* átkozódik | flu-
 chen K. III.130. *jērꝥati* szitkozódik | sich gegenseitig fluchen I.26.
 — *il-jērē* elátkoz T. 311. [ēriñ.

jēriñ talán | vielleicht KL. 21. — *jērēñ* id. P. 23. — v. ö.

jērki énekel | singen T. 326. — *jērkti* átkoz | verwünschen
 K. 396. — v. ö. *ērki*.

jērmi rászorul | bedürfen. KL. 16. — v. ö. *jārmēli*.

jērñē kellő | entsprechend KL. 23. — v. ö. *ērnē*.

jērpti szeret | lieben KL. 27. AL. 69. — *jērptaxti* szeretkezik |
 verliebt sein KL. 22. *jērēptaxti* id. P. 12. — v. ö. *ēri*.

(*nukh-*)-*jērrelti* megvendégel | bewirthen AL. 78.

jerri énekel | singen, *jerrenti* id. KL. 45. *jerrekāti* éneklődik |
 поется AL. 77. — v. ö. *jērki*.

jērtē rögtön | sogleich, *jērtēl* gyorsan | schnell, *ākwe-jērt* egy-
 szer | einmal (B. *akw'ert*) K. 380. — v. ö. *jēr*.

jēs ész | vernunft AL. 77. — v. ö. *īs*.

jēsēlti észrevesz | wahrnehmen AL. 77.

jēsi dörzsöl | reiben *pōli jēsivēs kailēm* feldörzsölte (ill. feldör-
 zsöltetett) a lábam (a csizma) K. 383; — *jeslanti* koptat | abreiben
 III.421. *jēsꝥati* egymáshoz ér | sich gegenseitig berühren III.197.

ješši dicsér | loben KL. 22. — *ješšekāti* dicsekedik | sich rüh-
 men AL. 54. — l. *ēsꝥi*.

jēt középső | mitte T. 321. *jēt-ur* délben | mittag T. 317. —
 v. ö. *jāt*, *jot*.

jēt est | abend, *jētāi* este | abends P. 20. — v. ö. *jī*.

(*lū*)-*jēwēr* lóménés | gestüt III.335.

jī utó, hátsó rész | hinten K. 373. *jī-qolt* utoljára | zuletzt K.
 II.232. *mēnēmāt jī-poqłt* távozása után | nach seinem entfernen
 I.167. — v. ö. *jui*.

jī P. KL. *ji* K. T. *ī* AT. 1) éj, éjjel | nacht, nachts; — *jī-tē khatēl* éjjel nappal | tag u. nacht P. 19. *ji tē kh.* id. K. II.237. *jīñ-khatēl* id. KL. 17. *jī-šup* éjfél | mitternacht P. 19. *jij* éjjel | nachts K. I.170. *jitalēn* id. P. 19. *jitelätēl* éjjelenként | jede nacht K. *jitu* este | abends T. 317. — 2) *jīkē-poql* éjszak | nord KL. III.347. *jiti-poql* éjszaki I.117. *jitéñēs* éjszak felől | von norden, nördlicherseits K. 382. — v. ö. *ī, it.*

jixtli vág | schneiden T. 160. — v. ö. *jäkti.*

jij 1) utó | letzt, *jij-öl* utolsó | letzter P. 2) belső | innen, *jij-poql* belülről, hazulról | von innen, von zu hause P. 14.

jil (igek.) l. *jel.*

jiliñ döngő | donnernd I.35.

jilké első | erster KL. 11.

jilpēl ujonnan | neulich II.17.

jilpi id. II.187.

jiltti' rögtön | sogleich II.71.

jimi jön | kommen KL.

jimlāti gyógyít | heilen T. 309. *jimlätēxti* gyógyul | geheilt werden u. o.

jinqāt — l. *junqā.*

jinqāt (postp.) után | nach T. 308.

jinnēl belülről, hazulról | von innen, von zu hause T. 308.

(*jāle*)-*jinėmtiqwē* elszenderedik | einschlummern K. 374.

jini csipkerózsa | hagerose KL. III.203. — v. ö. *jeni.*

jini szab | zuschneiden II.316. — v. ö. *jeni.*

jīñki sötétedik, éjjeledik | es wird finster, nacht KL.25.

jintāñ fű | gras III.267. 335.

jir véráldozat | blutopfer II.258. — *jiriñ* (adi.) II.14.

jīra-maş örökre | ewig P. 20.

jiryati véráldozatot hoz | blutopfer bringen II.282.

jis 1) kor | zeitraum, *ti jist* ezen korban, mai világban | in der heutigen welt; *dēm-χales jisīñ tārem* az ember korabeli világ — 2) őskor | urzeit; *jis-χum* ősi ember | urmensch III.470. *jis-ājkā χum* I.70. *ēri'-jis* az ének őskora | die urzeit des liedes 341. *jist* régen, hajdan | vormals 341. *mat jist* valami régi korban | in einer alten zeit I.43.

jis-χuri árnyék-szellem | schatten-gespenst NyK. 24. 155. *jisu-khoro* árnyék | schatten T. 155. *jisi-khoro* id. AT.

jisēnti jön | kommen KL. 33. *rēriñ vōt rērin jisēntawēm* (pass.) meleg szél melege szálldogál hozzám III.20. *jisēntāli* jödő-gél II.148. — l. *jiv.*

jisī, jisu l. *jis-χuri.*

jit 1) utól, hátul | hinten K. II.239. *jitem-poqlēmt* utánam | nach mir K. 373. — **Igek.** *jit-kwāji* üldöz (után-jár) | verfolgen K. 373. *jit-jili* kísér | begleiten K. u. o. — *jit-kwājēti* nyomában jár,

nyomoz | verfolgen, nachspüren, ausforschen P. 14. — v. ö. B. *jui*, *juit* — 2) vele | mit T. 315. *tētātīm jīt-ustil* atyját magával vitte | er hat seinen vater mitgenommen; v. ö. *it-khārtus* magával czipelte | mit sich schleppen T. u. o. — v. ö. *jāt* stb.

jital ti patwēs enyészni kezdett | es begann zu verschwinden I.52.

jitel vele | mit, *jitélém* velem | mit mir, *ūx-jitel*, *ūx-itel* együtt | zusammen AT. NyK. 24: 315. — v. ö. T. *jortél*.

jitémtel: *roxtém j.* ijedtemben | in meinem schrecken NyK. 22. 50.

jitér ménes | gestüt III.40.

jiw 1) fa | baum I.3. KL. III.347. P. 12. — 2) koporsó | sarg III.120. *kērēñ jiw* vas sáncz | eiserne schanze II.87. — v. ö. *jū*.

jiw jön | kommen B.

jē folyó | fluss I. *jā*.

jākh bőr, suba | haut, pelz K. II.235. — *noysiñ jaxi* nyusztgalléros | der einen marderkragen hat III.254.

joxel szárított hal | dörr-fisch III.461. *joxl* id. II.54. *khul-jaxel* szárított halszeletek | geschnittener dörr-fisch KL. 6.

jāyne körülforgó K. II.360. — I. *jāñyi*.

(*pis*)-*jaxsep* csipői | hüften K. II.238.

joxti 1) megjő | ankommen I.3. 11 7.K. 1.166. — 2) jut | gelangen. — 3) utóler | erreichen. — 4) halaszt | aufschieben II.420. 258. *posēm at joxti* lélekzetem nem futja ki | mein athem reicht nicht aus I.161. *mā nāñx joxtte'im* földet hozok fel | ich hole erde herauf I.160. — *joxtāli* jut I.35. *at joxtili* nem elég | es reicht nicht aus II.131. *joxtilāli* eljön II.190. *joxtēpi* elér valahová | angelangen II.117. *joxtxati* jut III.193. gyarapodik | zunehmen III.285. *at joxtxatwēs* nem birt megjönni | er konnte nicht ankommen I.115. *ākūwān joxtkhētsēi* összejöttek | sie kamen zusammen K. I.166. *joxtenti* lesz, válik vmivé | wird, fit KL. 6. — *χotā joxtnāi* meddig | wie weit III.212. *khōt joxtnā* id. KL. 29. *joxttal*: *qōlē joxttal ūs tēlē* vége érhetetlen város támadjon | es entstehe eine endlose stadt K. I.171.

joxti kanalmazni—löffeln, mit löffel schöpfen. KL. 14.

jōjil belülről, hazulról | von innen, von zu hause K. 373. — v. ö. *jū*, *jūil*.

jol 1) haszon | nutzen K. P. 13. — 2) hely | platz K. II.377. KL. III.201. ülőhely | sitzplatz II.99. *jolpā*, *joliñ* üléses III.359.

jāl K. T. *jol* KL. *jol* B. alsó | unten; *jālēn*, *jālē*, *jālāl* lenn, le, lefelé | unten, hinab, abwärts K. 374. *jolēn*, (*jālēn* KL.) *jolā*, *jolāl* alant, alá, alulról | unten, unter, von unten B. 336. *jāl-poqalt*, *jāl-poqalnē*, *jāl-poqalnēl* id. K. 374. — *jāl-qōt* legalsó K. II.223. *jāl-ajpōu* a fiatalabb fiú | der jüngere sohn K. 374. — Igek. K. *jāl-ajwēs* elaludt | einschlafen, *jāl-āli* megöl | ermorden, *jālē-kēti* leküld |

hinunter schicken I.170. *jälé-tujimi* beáll a tavasz | es wird frühling; B. *jol-va'ili* leszáll | herabsteigen *jol-rāti* lever | niederschlagen. — v. ö. *jel*.

jölēyti megesik | es ereignet sich K.

jälēm gyalom | fischergarn K. 373. T. 156.

jolēsaxti könyörög | flehen K. II.240.

jolēmti kér | bitten KL. 26.

jolemtāli lealáz | demüthigen II. 99.

jalkhail AT. le, lefelé | nieder, abwärts, *jalkhēl* id. T. 309. —

v. ö. *jql*.

joli-pāl alrész | der untere theil 336. — v. ö. *jql*, *jol*.

jolkē-törēm alsó ég, föld | der untere himmel, erde KL. 13.

— I. *jäl*.

jälō, *jälōz mā* alsó világ, túlvilág | die untere welt, jenseits; *jqlō-pāl* alsó fél | untere seite T. 309. — v. ö. *jäl*.

jälti hasonlít | vergleichen K.

jolti 1) rendel | ordnen II.242. — 2) igéz | zaubern II.150. —

joltxati támad | entstehen II.331.

jámēs 1) jó | gut. 2) szép | schön KL. III.347. 3) *jámēs* jeles | vorzüglich KL. III.203. — *jámēsäkw* jól, szépecskén | gut, schön, (adv.) I.25. III.77. II.187. *jämšok* id. KL. 19. — 4) *jámēs pāl* jobb oldal | rechte seite II.99. *jámēs poal* id. KL. III.347. *jámēs alné j. kätēm* jobb felől való jobb kezem | von rechts meine rechte hand II.262.

jámēsmaxti kibékül | sich aussöhnen II.6.

jāmi B. *jōmi* K. P. *joami* KL. jár, megy | gehen *jāmenti* I.113. *jāmani* KL. 54. *jāmentāli* I.18. *jāmiti* I.34. *jōmitenti* K. II.240. (fr.) id. *joamliti* lép | schreiten KL. III.487. *jāmāli* (fr.) id. II.186. *kwon jāmliti*, *kwon jāmlitāli* félre tér | abseits gehen II.127. *ēlä jāmmēti* eltávozik | sich entfernen I.99. *jolä jāmāsāli* alátapos | niedertreten II.187.

jāmp hold | mond T. 308.

jōn benn, otthon a házban | drinn, zu hause K. 373. *jēn* id. FK. — v. ö. *jun*.

jāñē forog | sich drehen T. 160. — I. *jāñxi*.

jonxi játszik | spielen III.35. *jonxäsi* id. II.125. *jāñximē* játszva I.46. — *jāñkhi* id. T. 153.

jāñxēp hónap | monat I.60. II.48. III.47. — *joñkhēp* hold | mond K. II.227. *joñkhēp* hónap KL. III.349.

jāñxi B. *jōnkhi* K. *joñkhi* KL. *joñghi* P. *janghi* AL. 1) körüljár | herumgehen II.120. — 2) fordúl, forog | sich drehen, wenden K. II.224. KL. 30. *poñkēm lax-joñghi* a fejem forog, szédül | mein kopf dreht sich, sehwindelt P. 17. — *jāñxilāli* megfordúl II.193. *jāñxēpi* (mom.) II.117. *jāñxäsi* forog II.129. *janghēmi* id. AL. 61. *jāñxiti* fordít, forgat | drehen, wenden II.153. I.162. *jōñkhti*

KL. 29. *joqñkhti* KL. 14. *jññxäti* III.153. *jañxiti* III.372. id. — *mā jāznē* földet körülforgó II.360.

jññmāñ forgó | sich drehend, *talxñ sirei j. xñ* hegyes kard-dal forgó király II.276.

joñkhvēltēñ kanyarulatós | schlängelnd, *Oqs j. soät vōl* Obnak k. hét fordulója K. II.223.

jonī játék | spiel — l. *jāni*.

jonti varr | nähen AL. 74. *jōntē* id. T. 333. — v. ö. *jūnti*.

(*jel*)-*jānti* lehül, megfagy | sich abkühlen, erfrieren P. 15.

(*kāt*)-*jāloz* kendő | (hand)-tuch T. 310.

joqm . . . , *joqn* . . . l. *jām* . . . , *jan* . . .

joqñk jég | eis. — l. *jāñk*.

jaot-nēl nyíl | pfeil T. 331. v. ö. *jaut*.

jōpek szoknya | weiberrock K. I.169.

jor B. *jar* K. T. *jor* KL. 1) hely | platz *kwol-jor* háztájék | hausumgebung. 2) gyanánt | anstatt B. III.98. *qm jarēm* helyet-tem K. 384. *am jorēt*, *taw jorāt* id. 338. *jornē* gyanánt II.409. *jarēñ* II.85. *jortē* I.121. *jarli*, *jarēm* K. 384. id. — *jorēñ* alkalmas | tauglich, geeignet III.293. *jortal* teljesen (a. a. nyomtalanúl) 350. *jortal* id. KL. 20. *jortal ātim* teljességgel hiányzik | es fehlt ganz u. gar I.48. *jortal akwāi* at éppenséggel nem | überhaupt nicht I.46. — v. ö. *jar*, *jēr*. [302.]

jor gyalu | hobel III.291. *jor-poultēp jiw* gyalufogófa III.172.

jār, *jōr* II.131. 1) erő, hatalom | kraft, macht. 2) erős, hatalmas | kräftig, mächtig II.72. 397. *akw' jāriti* egy erejük II.74. — *joriñ* (o br.) gögös | stolz II.71. *joriñ* kitűnő | ausgezeichnet K. I.167. *jārtal* erőtlen | kraftlos I.137. — 3) *jōr* hős | held NyK. 21 : 349.

jōrēl szándékosan | vorsätzlich T. 320. *jōrēl* id. P. 21.

jōrelayti büszkélkedik | stolz sein III.289. *jorlépti* megtisztel | beehren III.212.

jārēñ szamojéd II.279.

jōrēsti könyörög | flehen K. II.377. (o br. K. 396.)

jōrj, *jōrj* társ | genosse K. II.223. (transl. *jōrri*).

jōrjēñ szamojéd K. II.223 — v. ö. *jārēñ*.

jarli alkalmas | tauglich, geeignet K.

jarli 1) tisztel | ehren K. 2) *jorli* áldoz | opfern K. 374. meg-vendégel | bewirthen K. 396. [II.223.]

iorli 1) szegény | arm K. I.166. — 2) *jorli* árva | waise K.

jorli lax szegénység | armuth K. [T. 311.]

(*jālē*)-*jōrliti* leszegényedik | verarmen K. 374. *il-jarlomē* id.

jōrmi rászorul | bedürfen AL. 79. — v. ö. *jārmēli*.

jormōñis tatárul T. 320. [365.]

jorpiñ áldozat | opfer, *jorpiñāi* mīlēm áldozatúl adom K.

jorsti áld | segnen K. II.379.

- jort* társ | *genosse* K. II.223. *jort* id. T. — v. ö. *jurt*.
jartél (postp.) vele | mit K. II.377. *qm jartlém* (*jartélem*)
velem K. I.168. *jortél*, *jortlém* id. T. 315. — *am jartlém* id. AL. 60.
juruli elfelejt | *vergessen* III.86. *jaruli* id. K. I.168. *jarilaxti*
KL. 20. *jaruloqli* K. *jorkhulaxtè* T. 328. id.
jas láb | *fuss* III.221. *jos* id. P. III.537.
jos ösvény | *pfad* III.337. — v. ö. *jasä*.
josä 1) hótalp | *schneeschuh* II.285. *josän* (adi.) I.74.
(*nuñ*)-*jasmé* kiderül | *sich aufheitern* T. 319.
tot közép | *mitte* III.423. *jot* id. K. III.131. *jotké* középső K.
II.238. *jötét*, *jétné* középen, középre K. 377.
jat- K. *jot*- B. együtt, vel | *zusammen, mit*, — *qm jatlém* K.
II.223. *am jotém* B. 338. *velem, akw-jot* együtt 338. *nét-jot* nőekkel
338. *vit-jot* vízzel K. 377. — **Igek.** *jot-toti* B. 338. *jat-tati* K. II.225.
vele *visz* | *mitnehmen*. *jet* KL. — v. ö. *jörz*, *jurt*, *jartél*.
jotél később | *später* 342. — *játél* AL. 61. *játél* K. *játél*
KL. 17.
jotlitapi varr | *nähen* AL. 77. — *kwän-jqtsaus* ki van varrva
AL. 78. — v. ö. *junti*.
jqu morzsa | *krume* P. 8.
jqut ij | *bogen* — *jäit* KL. III.483.
jouti vásárol | *kaufen* 338. KL. 6. *jouti* K. *jquti* AL. 64.
javqle erdőt irt | *wald roden* T. 167.
jqwqle egybegyűjt | *zusammenbringen* T. 330. *jqtlilet* egybe-
gyűlnek T. 312.
ju be, haza | *hinein, nach hause* K. 373. KL. 12. P. 14. *jü*
AL. 60. — *jun* benn a házban | *drinn im hause, otthon* | *zu hause*
III.378. T. 308. *benn* | *drinn* KL. 12. T. 308. *jüw* be a házba | *ins*
haus hinein B. 336. *jüw joxti* haza érkezik I.130. **Igek.** 1) *ju-tuxw*
bemenni P. *ju-äji* kiisszik P. *ju-néleji* lenyel T. *lométné ju-tajwés*
(pass.) a láng fölemésztette K. 2) *ju-vojlgte* haza, visszagondol *ju-*
unulé megcsókol (v. ö. B. *jüw* vissza) — v. ö. *jon*, *jui*, *jén*, *jinnél*,
jjj, *jüil*, *jéjil*.
jäu apa | *vater* — I. *jäi*.
jü 1) apa — I. *jäi*. 2) fa P. III.523. — I. *jüw*.
jui 1) belső, benső fél | *das innere, juiw kwäl* a belső szoba
P. 14. — 2) *jui-päl* hátsó rész | *der hintere theil, jui-aul* utóvég | *ende*,
jui lañz visszafelé út | *rückweg*; — *juit* hátul, után | *hinten nach*,
jüil hátulról | *von hinten, jüw, jüwle* hátra, vissza | *rückwärts*,
zurück, jui-pält (postp.) után | *nach* B. 336. — KL. *jüi*; *jüit jüin*;
jüil id. *jüj-qil* utolsó | *letzter* KL. III.347. *jüi-quil* id. KL. 12. —
Igek. *juit-koiliti* nyomoz, nyomában jár | *nachspüren, jüw-mini*
visszamegy | *zurückgehen* B. 336. — v. ö. *ji*, *jit*, *jín*.
juit I. *jui* 2.
juit I. *jui* 2.

- juká* öreg asszony | matrone T. 160.
jüle haza | nach hause I.23. hátul | rückwärts III.6. v. ö. *jüw*,
jüwle — 1. *ju*, *jui* 2.
jumas jó | gut T. 160. — v. ö. *jgmés*.
jumaslay jóság | güte, *jumaslayél khultin* maradjatok jól
(köszönés elváláskor) | lebt wohl T. 160.
jun 1. *ju*.
junanti szendereg | schlummern AL. 54. — *junsé* id. T. 326.
jel-junémtqwesém elaludtam P. 15.
juni-pält (postp.) után | nach T. 308. B. *jui-pält*.
jüniti üt | schlagen II.298. KL. 20. *junéti* id. P. III.525.
junitoqli id. KL. III.201. *puli' junilati* izzé porrá tapos | zerstampfen in kleine theile II.54. [*jui* 2.
junát hátsó | rückwärtig, *jinát* id. T. 308. B. *juin-qul* — v. ö.
jüns-uj fekete sas | schwarzer adler.
jüntép 1) tű | nadel II.46. K. II.223. *j. pup* tűfok | nadelöhre
III.227. *juntpiñ* tűs, tűvel kirakott II.59. — 2) páncél | panzer I.6.
II.59.
jünti varr | nähen II.59. *juttemtoqli* (fr.) KL. III.491. *jünt-
saytné tātép* varrószerszám-ládika | nähzeug-kästchen I.69.
jüntmil varrás | naht II.60.
jür jur-féreg I.68. II.130.
jur-saut nyirháj-köcsög | topf aus birkenrinde III.127.
jürän erős | stark *jaut-jürän* íjfegyveres | mit bogen bewaffnet
II.354. — v. ö. *jör*, *jörin*.
juri 1) szándékosan | absichtlich NyK. 24. 21.
jurš sógor | schwager T. 162.
juršaxti összetársul | sich associiren I.53.
jurt társ | genosse III.379. KL. 6. barát | freund II.47. *jurtél*
(postp.) vele | mit; B. 338. KL. 15. *akw-jurtél* együtt | mitsammen
338. *akw-jurtél* id. KL. 14. *am jurtlém* velem | mit mir 338. —
v. ö. *jort*, *jörx* stb.
jüti vásárol | kaufen T. 327. v. ö. *jouti*. [K. 227.
jütken-älé varródoboz födele | deckel eines nähkästchens
jütmél varrás, K. 378. — 1. *jüntmil*.
jütmtoqli 1. *jünti*.
jüw, *jüwle* 1. *ju*, *jui* 2.

K.

- kai äti* ó nem I.130.
kaj, *kaj-saw* idéző ige | zauberformel II. 349. 369.
kayér kebel | busen; vágy | verlangen III.55. *kakér* kebel
III.386. méh I.84. *As-k.* Ob medre | flussbett des Ob's II.67. *kayrép*
(adi.) III.50. — *kayr* id. K. II.235. has | bauch K. II.226. méh |

gebärmutter K. II.240. — *kixr* has T. 160. — *kuzr* kebel KL. III.487.

kāl nöstény | weibchen II.339. III.27. a br. II.35. — *kaj* III.203.

kālén hang | stimme KL. 355. — *kalné* id. II.337. *kalná* kurjantás | geschrei III.341. — v. ö. *kalññ*, *çal*.

käléñäi' pontosabban | pünktlicher III.535.

(*ñir-*) *kalññ* *suj* vesszőágak zörgésének (ill. zörgéses) zaja | das Geräusch vom rauschen der ruthenzweige II.59. v. ö. *pum-kalññ* *suj* u. o. [III.128.

kam : *kam* *vötlí* *jur-squtátél* szedegető medvetalp köcsögével K.

kami silány *voj* ezüst | geringes silber III.6.

kāmñt puha, lágy | weich I.164. II.112.

kamkä nagy varsa | senkhamen I.152. — *kämkä* id. P. 22.

kāmñämi meglágyul | weich werden II.401. *kāmlemi* id. *kāmlemti* lágyít | erweichen P. 27.

kamtä halom | haufen III.417. — *kamté* id. P. III.523. —

kämtä id. KL. III.480. — *kamtä-päl* földhoporsok | kleiner hügel III.208. — *käntä-poql* gyökérhalom | ein haufen wurzeln KL. III.481.

kan tér | platz I.3. *kwol-kan* padló | diehle II.164. — *kän* id. III.385. KL. 15. darab | stück III.449. *mō-kän* földszín | erdoberfläche K. II.230. *pöl-kän* utcza | gasse P. 22. *tép-kän* szántó föld | acker P. 15. *kép-tén* id. AL. 60. — *kanēñ* téres | geräumig *kāññ* id. *kāññ* padlós | gedieht I.79.

kāññi tapos | treten II.289. *kāññi* id. AL. 78.

kank nagybátya | onkel II.21. 194.

kañsi elsorvad | auszehren, hinschwinden I.23. *kañsilāli* III.26. *kañsli* II.312. *kañslawé* (pass.) III.29. id.

kant harag | zorn III.9. — *kānt* id. III.370.

kantmawé megharagszik | erzürnen II.291. *kantmejawé* id. I.165. II.54. *kantmēltaçti* mérgelödni kezd I.58.

kāññturēñ l. *kāññi*.

kapaj rettenetes I.50. irtózatoss II.424. | gewaltig; istenadta : *jāñi'* *mā-saçl* *kapaj* *ti* *nēilēm* nagy földdomb az istenadta tünt im elem III.141. — *loñi-kapajēm* vadászkutyám (*loñi* kopó) | mein jagdhund III.201. — v. ö. *kāpi*.

kāpak korecsma | wirtshaus I.18.

kapalēm : *nañ* *çotél-wit* *k.* *elēm-çalés* te honnan került ember vagy NyK. 21:335.

kāperti fáradoz, bajlódik | sich bemühen I.145. igyekszik | sich bestreben (a br.) II.127. ügyeskedik geschickt thun II.375. *am* *çotēm* *kāperte'in* én velem huzakodol | du ringst mit mir II.202.

kapsāj mérges légyraj | ein schwarm giftiger fliegen II.219. — *kapsēi* apró légy || kleine fliegen I.163. [III.130.

kar rigó | drossel III.41. — *kār* id. III.91. *kwār-kwār* id. K.

- kārāj* tokhal | stör I.68.
karäk-γul ganajhal | mist-fisch III.502.
kārēs káresz-madár | eine art vogel II.185.
karēs magas | hoch III.510. — *kars* id. III.188.
karfi morog | brummen I.49.
karkām ügyes | geschickt III.455.
kārmítali megfigyel | beobachten III.223.
kars l. *karēs*.
kārt udvar | hof II.325.
(kēr-) *kartā* vas-sáncz | eiserne schanze II.69.
kartiñ dühös | wüthend II.265.
kartop burgonya | kartoffel T. 331.
kār-wilti vigyáz, őrködik | acht geben, bewachen II.162.
kās kedv | lust I.39. — *koqs* id. K. *kās* id. T. 322. — *ness*
kāsi' (*kassi'* III.504.) mind hiába | alles umsonst II.116. *kāsiñ*
vigságos | lustig III.366. *χotāl-kāsiñ χontle'it* bármerre lehet
hallani | überall kann man es hören I.72. — *kaš-kaš* akár-akár |
oder-oder P. 24.
kaš öcs | jüngerer bruder II.73. III.380. — *kās* id. K.
kasāj kés | messer I.7. II.122. *kasāji* II.33. — *kāsi* K. II.223.
kasāp-jiw II.335. — l. *γqšēp-jiw*.
kasāuw-joyl keszeghal | weiszfisch II.54.
kāsēli észrevesz | wahrnehmen I.49. II.265. III.144. — *kāsēli*
K. II.232. *kāseloqli* K. II.226. id. *pāri-kāsēlayti* visszatekint |
zurückschauen K. II.232.
kāsi versenyez | wettstreiten II.116.
kasm sárga | gelb I.33. III.7.
kāsti előidéz | mittelst zauber rufen I.74. II.382. — *kāstēm*
γar-pīkāt ti sēlēpamē áldozatúl fogadott rénszarvas tulok-
ját im megszerezte II.108.
kastel (postp.) át, -ig, -ra | während, bis, auf: *tāl-k.* a télre,
télen át | während des winters; *ti vārmel-k.* *qle'im taw-pālt* ezen
dologra vagyok nála | auf, wegen dieser arbeit bin ich bei ihm
343. *man jiw joytenuw k.* míg mi visszaérkeztünk | bis wir zurück-
gekehrt sind I.94. — *kāstēl* id. KL. 18.
kāstul idéző ige | anrufung II.402.
kāt kéz | hand B. K. *kat* KL. *kāt*, *koāt* K. *koqt* P. KL. *kātkwē*
kezecske II.292. *kātlā* kacsó | händchen I.98. *kātlā-pālem* félkezecs-
kém III.51. *katl-poqlāt* félkezecskéje P. III.523. *kātiñ* épkező I.10.
145. *kātep* II.274. *kātpā* III.343. *koqtpā* ügyeskező ill. kezű KL.
III.491. *kat-tin* kész pénz | baargeld KL. 6.
kāteltap vízmerő | wassereimer II.333.
kātlāp medvetalp | bärentatze III.52.
kaššā sajtár | scheffel AL. 79.
kāwēni hajtogat | beugen III.303.

kä ... l. részben *ka* ...

kāl ... l. *kwāl* ...

kälčéx torok | kehle T. 313.

kämp földhalom | erdhaufen K.

(*kham*-) *kämsértayti* összekuporodik | kauern P. 16.

kän sok | viel T. 322.

káni ernyős | mit einem schirm versehen P. III.539. — *káni-türēn* ernyős süvegű III.257.

(*ti*-, *tu*-) *kániñ* íme ez, az | dieser, jener T. 165.

ti-kánt rögtön, azonnal | sogleich AL. 61.

káp (tő: *kämp*) halom | haufen KL. 6.

käpi igen, nagyon | sehr AL. II.414. — v. ö. *kapaj*.

(*oqleñ*-) *kärkem* ölbeli magzatkám | mein schooskindlein

KL. III.485.

kärseltayti javúl, gyógyul | heilen AL. 54. *kärsti* helyreigazit, gyógyít AL. 69. — *kärselti*: *manéräi* 'kärseleten'-után mire való volt neked őket bántanod | was hast du ihnen leides angethan II.66.

käs zseb | tasche K. I.169.

käserli kártyáz | karten spielen I.22.

käsi szeg | säumen P. 16.

käslitapi odarak | hinstellen AL. 77.

käsmelqwe (pass.) sárgul | gelb werden; *pel-käsmelqwes* tönkre ment | zu grunde gehen P. 22. — v. ö. *kasm*.

kästel kedveért | zu liebe, um K. II.237. — v. ö. *käs*, *käs*.

käti macska | katze KL. 5.

käu malomkö | mühlstein K. P. 8. KL. 3. — *käumēñ* id. (?) K. II.232. — *kū* kő | stein T. 159.

(*šam*-) *käwē* szembogár | pupille P. 8.

-*ke* (enclit.) ha, midőn | wenn, wann.

kēñ gomb | knopf III.287. — *kēññ* id. III.99. *kīñ* id. P. 18.

kēñä könnyű | leicht 359. — *kinnä* KL. 18. *kuñkä* T. 153. id.

-*kel* (enclit.) ha | wenn KL. 23. P. 24.

kēl 1) kötél | strick II.416. — 2) beszéd | rede, sprache II.420.

kēlāñ beszédes | redselig u. o.

kēli láp | sumpfwiese, moor I.105. III.298. KL. III.347.

kēli látszik | es scheint K. 375. KL. 29.

kēlp vér | blut II.24. vörös | roth III.299. *kēlp-sēñyw* mámor | rausch, betäubung I.98. — *kēlpiñ* véres | blutig; *kēlpēñ* vörös | roth I.113.

kēlpawē (pass.) bevézödik | blutig werden II.73.

kēm mód, mennyiség | art, quantität 346. *ti*-, *ta*-*k*. ilyen, olyan; ennyire | solcher, so weit; *mā* *mat*-*k*. a föld a mekkora | die erde, so gross sie ist I.146. *sāt*-*k*. egy hétig | eine woche I.4. — *kēmī* 'ti' *jēmtēs* elmúlt | es ist vergangen I.4. — *kēmēl* módon, formán NyK. 21:329. 346. körülbelül | beinahe.

kēmīñ elmés | klug II.170.

kēmjeli elmélkedik | sinnen II.170.

kēmpli 1) ruha széle, alja, szárnya | saum, schooss des klei-
des I.45. II.21. 93. 277. — 2) *tārem k.* világ széle | ende der welt
I.34. *mā-k.* föld környéke | umgegend I.96. — *kēpél* ruhaelő K.
kipli T. 164.

kēnās üst | kessel I.98.

kēñés ügy (ill. tanács) | angelegenheit, rath P. III.521.

kēñesti tanácskozik | sich beratschlagen P. 12. III.521.

kēniñ tur bömbölő hang (medvéről) | brüllender laut III.287.

kēñ l. *kēñ*.

kēñs hirtelen, rögtön | sogleich, plötzlich T.

kēñsi l. *kēñsi*.

kēñsi ébred | erwachen II.97. *kēñsi* AL. 74. *kēñsamli* III.188.
366. *kēñsēmlī* KL. III.201. *kēñsēmlāli* AL. III.207. id. — *kēñsēlti*
III.188. AL. III.207. *kēñsēmti* III.164. ébreszt | wecken; *kēñsēltāli*
id. III.106. *kēñsēltaytīli* ébresztgeti magát III.321. — *kēñsi* K.
II.225. *kēñsēnti* K. I.172. *kēñsēnti* T. 309. ébred.

kēnt süveg | mütze I.35. — *kēt* id. KL. III.349. K.

kēpél képpen, ként | gleich 346. *γulax k.* holló alakjában
II.295. *γotēm-k.* valamiképpen | irgendwie 346. *kēpél-kēpél* úgy —
mint | so — wie I.151.

kēr 1) vas | eisen 2) sáncz | schantze II.213.

kēriñ, *kērēñ* 1) vasból való | eisern *ūs kērēñ jiw-ültte* a sán-
czoszlopon keresztül II.213 II.213. — 2) pikkelyes *pākw* czirbolya-
toboz | beschuppter tannenzapfen II.78. — 3) kerges *nāñk* fenyő |
tanne mit harter rinde II.26. — 4) *k. γansāp* csipke himzésű | spit-
zenbesetzt III.35.

kēr vlminek belseje | das innere — *kērt*, *kēt* -ben | im; *kēñ*
-be | in's; *kēr-pql* -ból | aus KL. AL. P. — *kēt*, *kēñ* id. FK. v. ö.
kīwēr.

kērāγ kell | bedürfen T. 166. — *kogréγ* id. K. I.169.

kērās meredek hely | anhöhe III.242.

kēreji fölhúz | anziehen III.427.

kerek bűn | sünde K. 373. (or.)

kēri fűz, tűz | reihen, schnüren, nesteln D. köt | binden
II.122; — befog | einspannen II.21. 112. *kērīlāli* id. II.253. *ju-kērs*
bennakadt | stecken bleiben T. 313.

kērīli botlik | stolpern K. 378.

kērīnāñkār sākmiñ sa'i numpālēn a szétomló (?) napheví
fürtök fölé II.322.

kērīlēyti merészkedik | wagen T. 159.

kērsāli fürdik | baden II.327.

kērsawé meghorzoslódik | streifen I.113.

kērsētānti vágódik | einschneiden, *sairēp nōlā tūjtne k.* a fejsze

orra a hóba v. | die schneide der axt schneidet in den schnee ein III.462.

kérsti készít magának | sich bereiten K. I.169. — *kérsztyti* készülődik | sich vorbereiten K. II.223. *útra* készül | reisevorkerungen machen K. II.170. *kérséltáli* mozgat | bewegen III.417.

kért igazán | wahrlich KL. 23. *kért táx* éppen így | geradeso T. 319. *kértiñis igazán* T. 320.

kés 1) káka | binsengras II.381. *kész sás* KL. III.347. — 2) *khwql-kés* reggel, reggeli időben | morgens 380.

kés ... l. *kéns* ...

késéli füttyöl | pfeifen K. 396. — *kisi* id. II.67.

késétépti gáncsesal elcsúsztat | ein bein unterschlagen, zu boden werfen P. III.523.

kési üveg | glas III.126. K. II.377. — *kusu* id. T. 185.

-*két* 1) l. *ként*. 2) ha, midőn | wenn, wann (enclit.), -*kétel* K.

ketél P. III.523. id. [T. 331.]

kéti küld | schicken B. K. AL. — *ketitáli* id. II.248. *kíti* *kíyr* l. *káyér*.

kül sógor | schwager II.308.

külkái csiklandik | kitzeln AL. 54.

kímét rozomák | rosomak III.527.

kín l. *kér*; — *kín* l. *kéñ*.

kinnä l. *kéñä*.

kinsi keres | suchen I.1. II.45. K. I.170. *kinši* id. KL. III.349. P. III.521. — *kénsi* keres, vadász | jagen K. I.167. II.226. — *kinsi-láli* vizsgál untersuchen III.392. — *kisséytáli* keresgél, herumsuchen I.109. *kisszati* II.177. *kisszati* II.164. id.; *kisméji* id. III.384; *vadász* III.384. *késéyti* id. K. 396.

kinši *kisémti* l. *kénsi*.

kipli l. *kémpli*.

kirt: *kirt-nólp-ekwä* fáczánkacsá orrú asszony | die frau mit der fasanen-nase I.19.

kis abroncs | reif III.394. II.310.

kis ucczu (kutyának) KL. 46.

kiséti csúszik | rutschen P. 21.

kisi l. *késéli*.

kiská macska | katze AL. 77.

kiskáli sejt | ahnen T. 324.

kisti hajlít | biegen II.311. *kerekít* | runden II.372. — v. ö.

késétépti.

kit kettő | zwei — *két*; *kit* T.

kíti kérdez | fragen — *kitili* I.74. *kitili* AL. 64. *kitéli* P. III.523. *kitili* K. I.169. *kitapi* I.8. *kitépi* u. o. *kitípi* I.81. *kituli* T. 328. id. *kitilaxti* kérdezősködik I.71. [kénsi.]

kíti 1) l. *kéti*. 2) *nuñk-kitim* felköltöm | wecken P. 15. v. ö.

kiuti köszörűl | schleifen P. 15. II.229. *kiuthkätne* öxytés
köszörű kö | schleifstein K. II.223.

kiwér, kiwr 1) belső | das innere — *kiwér-t, -né*, B. K. -nél
B. *keurt* K. *kiwér-poql* K. -ben, -be-, böl | im, in, aus. — v. ö. *kér*,
kwir. 2) üreg | höhle I.152. tál | schüssel III.199.

koamélt kemény | hart KL. 27.

koät l. *kät*.

koxtali szalad | laufen AL. 77.

koip dob | trommel II.428.

koji követ | verfolgen II.96. III.96. *koilili* id. II.189. *kojmiti*
id. II.91. üz | nachjagen 63. *kojili* megmozgat ill. megvizsgál
II.418.

koji magzat | sprössling II.354.

(*jglé-*) *kolékhti* aláassa magát | sich vergraben K. II.224.

köm kis idő | ein wenig zeit II.190. — *küm* pillanat | augen-
blick I.35. II.19. 121. (u br. 341.).

kāmlēmi l. *kamiāmi* — *kāmtē* l. *kamtā*.

konšē kér | verlangen T. 333. — v. ö. *kēnsi*.

koqrēx (tat.) kell | bedürfen I.169. — *nē-koqrēx* mi végett, mi
czélból | wozu K. *mān-kāqrēx* P. 23. *mār-kāqrēx* AL. 62. id. *koqrkái*,
jēnti szükségés | es ist nöthig K. — v. ö. *kērāx*.

koqs l. *kās, kwos*; — *koqt* l. *kāt*.

kōpēka kopek KL. 47.

(*puñk-*) *kopit* koponya | schädel II.298.

(*il-*) *korēpti* kiélesít | schärfen T. 311.

korol (or.) király | könig T. 307.

korpkis hegyesen, élesen | spitzig, scharf (adv.) T. 320.

(*tqu-*) *kqrti* megmerevedik | erstarren K. 372.

kosér kártya | karten P. 28.

kot-kōl akár-akár | ob-ob K.

kotē köt | binden 308.

kotmel kötés | verband T. 308.

kōt (or.) év | jahr T. 307. *kūt* id. 318.

kōyēsti megharagszik zornig | werden K. 398.

kōm erő | kraft K. tehetség | kraft P. 23.

kōñerali görbül | sich verbiegen P. 13.

kōñni sikamlík | gleiten P. 22.

kōr kemence | ofen K. 376.

kōrsēnti busul | trauern K.

kōsnēs ablak | fenster K. III.126. *kušnäs* id. P. 18. *kwōsnäs* id.
K. I.231.

kū l. *kāu* — *kuyr* l. *kaçer* — *kujē* l. *kwāji*.

kukkuk kakuk I.39.

kul ördög | teufel, *kulñ* I.5. — v. ö. *çul*.

kul szövet | stoff K. 388. — v. ö. *khul*.

- küläti* szétszóródik | verstreut werden I.62.
kuleiti setál | spazieren 340.
kum-päl hegyetlen | ohne spitze III.13. *kum-päl älné saw*
lujmäš hegyetlen sok törővas.
küm l. *köm*.
kumliñ pettyes | getüpfelt II.362.
kun l. *kwän*.
kunällem: *ä k. ti ounnel* nincs nyugtom ettől a betegségtől |
 ich habe keine ruhe von dieser krankheit T. 160.
künäs 1) göngyöleg | ballen II.28. — 2) csöngetyű | schelle
kuñäs — *iñ*, — *pä* (adi.) I.45. II.316.
kuñer szegény | arm II.311. *kuñerak* (dimin.) II.17.
kuñkä l. *kēñä*, *kuñkäs* adv. T. 319.
kūpnit könnyű | leicht I.132.
kūr 1) kohó | schmiedesse II.298. kemencze | ofen NyK.
 22:49. *kwir* id. T. 311. — v. ö. *kör*. — 2) l. *kwir* belső.
kur láb | fuss: *jāsiñ-kuriñ sēs-vojiñ-ñoyi* kezes lábas háncs-
 vastagságú hájas hús II.33.
kurili ordít | brüllen KL. 20.
kuritawé csattog | knallen I.14. *kuritané* csattogás | knall I.1.
kuriténé id. I.13.
kuriti összerombol | zerstören III.29.
kurkä-ñol bárka | barke II.55.
kursip tekercs | gewinde I.18.
kūs egy szűrfajta | eine art pelz I.152.
kuš abroncs | reif T. 312. — v. ö. *kis*.
kuš merőkanál | schöpf-löffel KL. 14.
kūšáj gazda | hausherr II.112.
kušéri göngyölődik, zsugorodik, ránczosodik | sich rollen,
 einschrumpfen, runzelig werden P. 14.16. — *kūšeri* id. AL. 77.
kušmāñ mámomoros | berauscht: *k. sēñwēñ* részegséged
 māmora II.362.
kušnāñ adományozó | verleihend: *tūjä uj k. xñ* tavaszi álla-
 tot a. király II.350.
kušnēs kovács | schmied III.13.
kušnäs l. *kōšnēs*.
 (*kwän-*) *kušpi* leesik | hinunterfallen P. 14.
kusu l. *kēsi*.
kušux kürtő | rauchfang T. 318.
kūt l. *köt*.
kušuwé lerészegszik | sich berauschen I.69.
 (*laç-*) *kültérti* körül-kerít | umringen, einfassen AL. 61.
kūs ablak | fenster — v. ö. *kōšnēs*.
kwāli kötél | strick B. *kwāli* P. 8. *kwāli* K. II.222. *kwogli*

KL. 2. *kwǎl* P. 17. *kǎlu* T. 155. — *lǎñyǎ-kwǎlyǎ* at *ǎstés* szava-
beszéde be sem fejeződött I.119. — v. ö. *kél*.

kwǎli B. *kwǎli* K. *kwǎli* KL. *kǎli* T. fölkel | aufstehen I.6.
K. I.167. KL. III.203. T. 309. kiszáll | hinaussteigen II.83. kimegy |
hinausgehen I.4. K. II.222. KL. III.345. szétágazik (a folyó) | sich
verzweigen III.335. nő | wachsen T. 317. — *kwǎlélǎli* I.4. *kwǎlilǎli*
II.181. *kwǎlǎpi* K. I.167. *kǎlǎpi* T. 159. id. *kwǎlǎpi* megtámad |
angreifen *ǎs* a várost II.91. *kwǎltapi* id. III.163. *kwǎlǎpaxti* fölkere-
kedik | sich erheben II.219. *kwǎlti* fölkeleszt | aufgehen lassen
jǎñyǎp a holdat I.121; *visz* | tragen I.3. 29. *kwǎltilǎli* *visz* II.243.
khǎtél *kwǎlenti* fölkel (a nap) | (die sonne) geht auf (*khulanti* id.)
AL. 77. *khǎtél* *kǎlǎntné* ur napkelő táj T. 330. *kwǎlpǎ* *jǎñyǎp* kelő
hold | der aufgehende mond I.121. *ǎt nuñ-kǎli* a víz kiárad T. 309.
ñoul *posémél* *kǎltilém* a húst füsttel járatom a. a. megfüstölöm |
fleisch räuchern T. 160.

kwǎsértǎwé: *sámám* *psǎmné* *kwǎsértǎwéi* (pass.) szememet-
égeti a füst | meine augen brennt der rauch P. 25.

kwat (igek.) el, meg | ver: *kwat-jarili* elfelejti | vergessen,
kwat-raqtǎs megijedt | erschrecken AL. 61. — v. ö. *khwǎt*.

kwǎ . . . l. részben *kwo* . . .

kwǎji nyomon jár | folgen P. 27. *kwǎjé* id. T. 327. *jít-kwǎj*-
méti nyomoz. P. 14. *jít-kwǎji* követ, üldöz | verfolgen K. 372. —
v. ö. *koji*.

kwǎnkǎ *ǎt*, keresztül | durch, über KL. 14. — v. ö. *kañghǎ*.

kwǎr-kwǎr l. *kar*.

kwǎrǎx tyúk | huhn AL. 56. P. 17.

kwǎrt ing | hemd K. I.169. KL. 14. AL. 56. P. 15. *kwǎrt*-
mowés fehérenemű | weisswäsche P. 13.

kwǎsǎmlenti gyúlad | sich entzünden KL. 17. *simém* *kwǎsǎu*
(pass.) szívem ég, kesereg | mein herz brennt, trauert P. 25.

kwǎsǎsaus (pass.): *šük-ǎt* *psǎsél* *tail* *kw*. a tejet szeméttel tele-
keverte AL. 78.

kwǎt melyik | welcher AL. 59.

kwǎr, *kūr*, *kēr* FT. *khul* *belsó* | inneres, *kwǎrt*, *kürt*; *kwǎrén*
bent; be | drinn, hinein T. 313. — v. ö. *kēr*.

kwǎr l. *kūr*.

kwǎ . . . *kwo* . . . l. részben *kwǎ* . . .

kwǎl B. *kwǎl* K. KL. ház, sátor, szoba | haus, zelt, stube —
kwǎl-kǎn padló | diehle K. *kwǎlǎñ* *qñsuy*, *né* házi gazda, asszony |
hausherr, hausfrau K. I.166. KL. III.355.

kwǎlǎñ éppen | gerade, *kw*. *tokh* éppen úgy | gerade so K.

kwǎlǎs liszt | mehl 348.

kwǎn B. *kwǎn* D. *kun* T. *kwǎn* FK. ki, künn; félre | aus,
hinaus; abseits. — *kwǎn-ǎ*, *-ǎl*, *-al* ki, kifelé, *-él* kívülről; *kwǎn-é*,
-él id. *kwǎnt* künn AL. 60. *kuni-pǎl* külfél T. 309. *kwǎnnū* odább |

weiter fort III.119. *kwänëx* külső | äusseres — Igek. ki, el, meg | hinaus, weg, ver- : *kwon-mini* kimegy, *kwän-asti* elkészül KL. 30. *nän kwän-sailëm* kenyeret megtörök AL. 61.

kwoni-çatpä akárki | irgendwer II.129.

kwons, *kwoss* B. *kwänš* P. *kwäš* P. KL. köröm | nagel; marék| die hohle hand B. I.129. — *kwoss-kër* köröm I.163. 154. *kwoss-kër-näl* fricska | nasenstüber I.6. *kwospä näl* horgos nyíl | pfeil mit hacken II.168.

kwonsi karmol | kratzen I.30. *kwänši* P. 27. KL. 34. *kwon-sëšli* vakar | kratzen I.131. *kwonsiti* körmei közé fog I.16. *kwonsi-tayti* kapaszkodik | klettern II.120. *kwäšëtäçti* összekarcsolja magát P. 27.

kworës 1) menny | himmel I.45. III.116. — 2) életkor | lebensalter II.286.

kwoss B. *koqs*, *kwqs*, *kwqse* K. *kwoš* P. *kwäš* KL. a mint, habár | als, obwohl; legalább | wenigstens B. *ti-kwoss* hiába | umsonst I.145; bárhogyan | wie immer; *ta-kw.* id. *kwqs-när*, *kwqs-khon-när* bármi, bárki | irgendwas, irgend jemand K.

kwosér csikos evet | eichhorn III.124.

(çot-) *kwosértawé* (pass.) összepörzsöldik | versengen III.225.

kwosüä-pärä kopott suba | abgetragener pelz III.527.

kwoss l. *kwons*.

kwossëm 1) nyírhéj puttony | putten aus birkenrinde II.204. *kwäššëm* id. KL. III.493. — 2) hátí batyú | bündel auf dem rücken III.341.

kwot : a szarvasfélék lábszárbőre II.22. 113.

kwotël B. *kwätl* KL. közép | mitte; *kwotliñ sun kwotëlkätän* közepes szánom közepébe II.247. *jä kwotëlrišemt* folyócskám közepében II.160.

kwösëlti suhogtat | rauschen lassen : *om töšëm pumët kwösël-täm*, *khwqtë joçtam* én a száraz füvet suhogtatva, hova jutok el K. *kwösñäs* l. *kösñäs*. [II.224.]

L.

la'il láb | fuss B. *löl* K. KL. — *la'il-kër* talp | sohle I.2.

la'iltit lábnyilas; *këmplinël la'iltit-nupël ioläl lewëtayçtes* a ruha szárnyából a lábnyilas irányában lefelé huzakodott II.19.

laç : *çum-laç totné çütpëm* b a j v i ó pánczélom | mein kriegs-panzer I.119.

läç, *läç* l. *läñç*.

laçäti törekszik | streben I.107.

laçër pánczél | panzer I.98. II.22.

läçi l. *läwi*.

laçw l. *lakw*.

laj 1) alvilági | unterweltlich II.350. *lai* id. II.354. — 2) *kisded* *āri* leány | kleines mädchen III.225. *lajiñ* id. III.233.

laji dob | werfen III.379.

lāki labda | ball II.182.

lakw kerék | rad II.311. *lakwiñ* kerek | rund u. o. — *lakwä* : *sarni* l. *kit sǎpák* arany patkós két csizma | mit gold beschlagene zwei stiefel II.315. — *lazw* kör | kreis KL. 14. *környék* | gegend KL. III.345. — *lākw* karika | ring P. 10. — **Névutó:** *ūsā lakwā* város szerte | durch die ganze stadt hindurch II.207. *keresztül* | durch I.15; *lazwä* körül | rings KL. 14. *lazw*, *laz* id. P. 16. *lazwé*, *lazw* szét, körül K. 376. *lazw* mindenfelé | überallhin K. II.225. *léz* (*lézkém*) körül T. 315. — **Igek.** *lakwā-* szét B. *laz-* AL. *lazw-*, *laz-* P. *léz-* T. körül | ringsum, um-

lakw sűrű | dicht, II.113. III.195. *lākw* id. I.98. III.270.

lakwi B. *lākw* K. KL. AL. érkezik | ankommen I.21. lép | schreiten II.67. lopózkodik | schleichen III.84. KL. 29. *jwv-lakwi* betoppan | plötzlich eintreten II.66. *akwān lakwsét* egymásra borultak | sich umarmen I.31. II.22. mozog | sich bewegen III.395. AL. 69. K. II.227. 229. (*ā* l.) lecsúszik | abrutschen I.62. *jwv-tāl lakwi* ölfát rak | klafferholz auflegen K. 399. — *lākwiti* mozdít | bewegen K. 372. *lakwēlti* ugrik | springen II.129. *lākwēlti* (*ā* l.) id. K. I. 168. II.225. *lākwēltāyti* indul | aufbrechen AL. 54. *lakwzati* búvik | sich verstecken 347. *lākwēntāyti* (*ā* l.) átsuhan | huschen FK. I.170.

lāl ellenfél | gegner, feind II.41. — *lālt* ellen, szembe | gegen, gegenüber I.5. (visszafelé | rückwärts I.17.); — *lālt* KL. 16. P. 19. *lālt* K. 378. *tēt* T. 315. id. *akw'lālt minési* 'egymásnak neki mentek II.375. *ākwlālt pēs* egymással szemben KL. 14. *tēt-pis* id. T. 315. — **Igek.** szembe | entgegen.

lālēpti megigazít | richten K.

tām B. *lōm* K. *tām* KL. T. 1) zelnice | kaulbeere II.271. K. III.126. KL. III.483. *tām-jwv* zelnicefa III.91. *tāmēñ*, *tāmāntēñ* zelniczés KL. III.483. *tāmāntēñ* id. AL. III.207. — 2) bogó | beere T. 314. — *tām-uj* I.163. *tām-uj* I.119. szunyograj | ein schwarm mücken, *tām-ojkw* szunyogocska | eine kleine mücke KL. III.487. *tāmi* szunyog P. 8.

tāñz beszéd | rede II.399. üzenet | nachricht I.35. *tāz* id. I.79. tanács | rath II.418. — *tāz* szó | wort D. beszéd KL. 3. (tő: *tāñz*- K. de v. ö. *am lōñkhēm* K. I. 168. *tāñkh*- KL. *tāñgh*- T. *lōñgh*- P. III.521.).

lāñsiñ puha | weich II.58.

lāñsumē meglangyúl | lau werden T. 323. *jel-lqñsi* id. P. 15.

lap- B. *läpe*-, *lāp*- K. *lēp*- T. igek. pl. *lap-mayilēm* bedugom | zustopfen; *ulā lap-çarititā* a tüzet eloltja | das feuer verlöschen 348. *jōmē läpē tuštilēm* a folyót elzárom | den fluss ver-

sperren K. 376. *ustél lép-püntilém*, az asztalt betakarom | den tisch zudecken T. 312.

lapä közel, közelre | nahe II.5. *lapät* közelben | nahe, in der nähe, *lapaté* id. III.123. *lapän* id. 151. *ta lapänü* erre közelebb I.61. *lap^s-iles* id: *lap^s-ilés älém-kém paulétté älém-kém mir a nép*, mely a közelben létezett falvakban élt I.79.

läpi elfér | platz haben I.34. 71. *loapi* id. K. *läpi* AL. 70. *läplayti* id. I.157. — *män läptal ti patmät* a földön kezdenek el nem férti I.156.

lapi emelkedik, fölkerekedik | sich erheben II.317. *läpi* id. K. III.129. AL. 77. — *lapiläli* II.253. *lapiläléyti* II.329. *laplawé* I.45. *lapéji* I.18. *lapejémtuwé* I.6. *lapejalawé*, *lapejéptüwé* I.10. id. *zotél lapi* hogy bírja ki I.27. — *laptal föl* nem érhető | unerreichbar: *josä nol l. pal ur kinse'im* hótalp orra, melyre föl nem emelkedett, oly sűrű hegyet keresek III. 94.

läpi ágernyő | gezweige III.188. lombornyő | laubwerk III.510.

lapka bolt | gewölb I.14. *läpkä* id. I.48.

lärés szekrény | schrank II.313. III.59.

lari forog | sich drehen I.6.

[267.

larki terebélyes galyú (*tari'* fenyő) | breitästige (tanne) III

larpi: *Sät-pupi'-larpi-näj* hét istenkét-teremtő — asszony II.322.

larséx rongyocska | lumpenzeug III.91.

(*pél-*) *larsätayti* szétmegy | auseinandergehen P. 22.

larsin rovatkos (*zurpä* szélű) | ausgekerbt II.314.

läsél lassan | langsam III.361. *läsél* K. I.171. *loásél* K. P. 21.

lécäl id. T. 320. *loásél*, *loásit* csendesen KL. 19. *loáséx* lassan járó K. III.131. *läseläkw* lassacskán I.7.

läsi leskelődik | lauern III.120. *läsi* id. T. 153. *jal-loási* megles | auflauern K. 374. *läsepi* id. III.380. *loáskati* lesbe áll P. III.523.

lat érték, minőség | werth, qualität — *kit latél* kétféleképpen | zweifach; *zunitä latél nētä jis* férje helyett neje jött | anstatt 345. — *ton-lat* akkor | damals K. 379. *ton-lät* az alatt | während dessen K. II.233. *ton-loat* erre | hierauf, nachher K. II.228.

lätéx szó | wort I.45. III.30. nyelv | sprache: *lä lätéxél* osztják nyelven 329.

lätin szó | wort I.137. 146. üzenet | nachricht II.207.

lathati alásüpped | sinken III.6. *lathäti* id. III.40.

lätt mérték | maass P. III.523. — *lätt* id. P. III.521.

läwi B. *läwi* K. P. *läwi* (praes. *länt*) T. *läri* B. *loari* KL. *läi* (tő: *laj-*) AL. mond, szól | sprechen, sagen; rendel | verordnen I.22. ígér | versprechen P. 29. *läwäslén* áldd meg | segnen I.73. *läri* hív | rufen II.116. v. ö. *lä'inät tori'* hívására u. o. — *lawéli* emleget | oft erwähnen P. III.539. *läwélti* III.271. *loolti* K. II.222.

KL. 12. id; *lāwīlālī* megszólal | anfangen zu reden II.244. *lāwē-pānti* kikotyog | schwatzen 345. — *latti* mond K. KL. P. *loḡtti* K. I.166. *lattenti* beszélget KL. III.481. *loḡtyati* id. K. I.166. *lausi* ígér | versprechen 329. *laukti* AL. 64. *lāuyti* KL. 31. id; *lāuyati* mondódik KL. 31.

lauti pörlekedik, káromol | zanken, schmähen I.35. III.472. *lautnā* szidás | das schelten I.20.

lauti l. *louti*.

law düh | wuth II.12. — *law* III.371.

lā . . . l. részben *la* . . .

lā 1) közelebb | näher, *lātā* közelben | nahe T. 312. —

2) *tuj-tārēm-lā* nyár táján | zur sommers-zeit T. 319.

lāy jó (adi.) *lāykhīs* jól | gut adv. T. 320.

(*kwān-*) *lāyti* kiver | hinausschlagen P. 14.

lāj : *lēi* K. *lij* KL. *lī* AL. *lēyi* P. vet, dob, lö | werfen, schies-sen — *lājenti* dob KL. 33. *lājēpi* lö K. 396.

(*son-*) *lāli* (dual.) szántalpak | schlittenkufen K.

lāli alkudozik | unterhandeln K. II.238.

lātti illik, odavaló | passen AL. 79. *tok lālli* úgy lehet | es mag so sein KL. 22. *tasnā lāllāsēm* kész lettem | ich wurde fertig AL. 57. *lāpti* készítartva rendez | ordnen III.429. *lāptāyti* egyezkedik | sich einigen AL. 77. *lālpāyti* id. P. 10. v. ö. *lalēpti*.

lām leves | suppe T. 153. *lām* P. 15. *loqm* K. id.

(*il-*) *lāmtus* (pass.) megveszett *āmp* a kutya | der hund wurde wüthend T. 307.

lāñ jég | eis T. 158. *lāñ-oum* hideglelés | frostiges fieber u. o.

lāñqst a jégen T. 307. — l. *jānk*.

lāñkwi szerszám | werkzeug III.44.

[II.419.

(*terēn-*) *lānsāñ* kór gyötörte | von krankheit gepeinigt

lāpel l. *lqpel*.

[KL. 20.

(*lāp-*) *lāpēpi* bereked *turēm* a torkom | heiser werden

lāpkhē susog | flüstern, säuseln T. 313.

lāskhan test | körper: *nār lāskhanēl* meztelen testtel | mit nacktem körper; *nār lāskhaniñ āitām* meztelen ember | ein nack-ter T. 320.

lāt darab | stück KL. III.487. — *khqtēl-lātēl* napról napra | von tag zu tag; *jāmp-lātēl* havonként | monatlich T. 317.

lātnē : *nāyēr l. opi nāj* czirbolyatoboz k o p á c s o l ó (pickend, klopfend) nénédasszony III.205.

lātti ropog | krachen : *kātānēn lāttiketēn* ujjai a mint ropog-nak II 67.

lātti olvas | zählen III.201.

le l. *-li*. — *lēy* l. *lakw*.

lēin evet | eichhörnchen I.4. *lēin* P. III.521. *liin* KL. III.203.

lēn KL. III.355. *lēn* T. 160.

- léyti* szegez | vernageln P. 17.
lei fark | schwanz II.345. *leipä* (adi.) I.64. *lētänel* farkánál
 K. II.227. *lī* KL. 46. *lī* AL. 55.
leimati l. *lewāti*.
(ju-) *lekēmi* belök | hineinstossen K. II.238.
(nukh-) *léki* rak | legen, schichten: *tat-jiw* *tällä nukh-l.* a
 tűzi fát öllé rakja AL. 57. — v. ö. *lākwi*, *lakwi*.
lėkw sógor, a férje bátyja | schwager II.81. KL. 2.
lėlé lélek | seele K. *lėl* T. 321. *lėl* P. 8. *lėlēñ* eleven | lebendig K.
 II.231. elevenítő | lebendig machend K. II.230. *lėl* elevenen T. 321.
 — v. ö. *līli*. [P. 15.
(nuñk-) *léleis* (præt.) föltámadt, ill. föllélekzett | auferstehen.
lémés ronda | schmutzig K. II.238.
lėn, *lın* l. *lė'in*.
lėnç II.198. *lėñk* I.31. *lėç* K. II.239. KL. 3. T. 314. (tö: *lėñk-*,
lėñkh-) szeg | nagel.
lėñkér egér | maus III.148.
(lap-) *lėñkhtəsi* bedug | verstopfen I.163.
lėñkwi fejsze | axt III.469.
lėntėti reng | schwanken II.313. *lėntelti* rengedeztet | erschüt-
 tern II.91. — *lėntyi* hullámzik | wogen I.29. *lėntyenti* dagadozik |
 anschwellen I.61. *lėntéltántawé* (pass.) id. I.61. — *lėntēñ tərēm* 1)
 rengő ég II.213. 2) *lėntiñ t.* dagadó oczeán I.61. 3) *lėntēñ sārıs*
 tápláló (?) *tenger* II.291. — *lėntitenä* rengedezés: *lėntēñ tərēm lėn-*
titenät sujt rengő égnek rengedezése hallik II.213.
lėntpiji letakar | bedecken II.424. — v. ö. *lėpi*.
lėptä lepedő | decke: *jámés lėptäl lėpawém* jeles lepedővel
 takarnak be engem III.318.
lėpi terít, takar | decken, bedecken II.316. 321. KL. 20. K.
 III.129. *lėpi* K. III.129. *lėpili* III.151. *lėpėmti* I.33. id. *lėpsaxti*
 betakarózik 329. — *lėpliñ* takarós, ill. takart | bedeckt II.321.
lės vadászhurok | jäger-schlinge III.4.
lēcäl l. *lāsél*. [I.101.
lėsi enyvez | leimen III.307. *lėseyti* ragaszt | zusammenkleben
lėspiji elsorvad | auszehren, siechen II.382.
il-lešti 1) megigazít *toqt* tűzet | das feuer richten KL. 19. P.
 14. *nuñk-lešti* (a kést) megjavítani, megfenni, (messer) schleifen P.
 15. *təut-lėsp-jū* tűzi piszkafa | ofengabel P. III.539.— 2) olt | löschen:
palwés lėstné kər-kət gyertyaoltó vaskéz a. a. koppantó | licht-
 scheere P. 27. — *lėstėli* csillapít | stillen: *simėn* éhedet I.3.
lėt l. *lalt*.
lėtki kopogtat *ou ajtót* | an der thüre klopfen K. 399. *nuñ-lėtki*
 felbugyog | aufsprudeln T. 311.
lewāti lehzú, előhzú | herab-, hervorziehen III.107. II.219.
 (ē l. II.174.) *lewātāli* (ē l.) id. III.384. *lewətayti* huzakodik II.19.

(ē l. II.83.) — *leuteli* kivon II.237. *lēmumati* leveti *sawā* bőrét | die haut ablegen II.295. *leimati* kihúz *kasájā* kését | das messer ziehen I.17. *lunt-saw* leveti ludbőrét I.28. (ē l. III.362.).

li . . . l. részben *le* . . .

-*li* vajjon,-e | ob K. T. -*lé* P.

līy vet, lő | werfen, schiessen B. *liššenti* lő I.6. *liytsayti* eldobja magát KL. 33. — ö. v. *lāj*-

līywi mozog, locsog *ūt* a víz | sich bewegen, wallen (vom wasser) AL. 79. — v. ö. *lākwi*.

likmi hozzájut | dazu gerathen 328. *likmēti* találkozik vmi-vel | antreffen III.120. — *likti* leesik ill. levetődik | fallen AL. 78. *kwon-likti* kirepül | hinausfliegen II.83. — v. ö. *lākwi*, *lakwi*.

lili lélek | seele II.365. lélekzet | athem I.17. *lilisamū-mūs* a mint lélekzett I.6. v. ö. I.1. *lili-āp* lehelet | athem I.8. *lili-āt* id. KL. 23.

lilīn eleven | lebendig I.29. *lilīn sarni* ragyogó arany | glänzendes gold I.31.

lilijēti éleszt | zum leben bringen I.44. 129. *lilti* 1) lélekzetet vesz | athem holen I.1. — 2) ordít | brüllen: *uj-āns liltimē ti sūlintāli* az állatóreg im ordítva ugrándoz III.380.

lipelē ujra, ép most, ujonnan | wiederum, soeben, neulich I.29. II.260.

liūmi lazúl | erschlaffen 348.

lipés: l. *puñkēl unli* szabad (be nem takart) fővel ül | baarhaupt sitzen I.29. — v. ö. *lēpi*.

(*kwän-*) *lipēsti* kiloccsan | herausspritzen P. 14.

lipkiti takarózik | sich zudecken T. 308. — v. ö. *lēpi*.

lā . . . , *lo* . . . l. részben *la* . . . és *lu* . . .

lā osztják 329.

lāy B. *loqkh*, *lōkhw* KL. *tōkw* P. III.523. zúg | winkel II.269. III.55. *šāris-lāy* tengeröböl | meeresbucht I.135. *sūp-l.* szájöble | rachen I.161. *tus-tōkhw* id. KL. 46. *kuzr-loakhēmnē* keblem zugába KL. III.487. *tuz-lāyēt* maga magában ill. maga belsejében T. 313.

(*ār-*) *lāy* versenyt | um die wette AL. 78.

lāyji betör | einbrechen III.60.

lāyšē fölreped | spalten, bersten T. 160. *khāp pāl-lāytalus* (pass.) a ladik széthasadt T. 316.

loysz- csikland | kitzeln: *ām loyszmeñ-khqr qsem* én csiklandós vagyok — *loyszlilēm* csiklandoztatlak | ich kitzle dich T. 331.

lākhwi gombolyít | haspeln K. 399.

lohkwi zörget | pochen K. — *kwän-l.* kiver | hinausschlagen, P. 14. *jel-l.* levág, leszúr | niederhauen, erstechen P. 15. v. ö. *lāyti*.

lāim fejsze | axt P. III.523. *lājim-γal* id. III.431.

tōkw l. *lāy*.

lokwi kúszik | klettern P. III.523. *lokventi* id.

- lalta* folt | fleck AL. 54. *loltä* id. I.165.
lām leves | suppe P. 15. *loqm* K. *läm* T. id.
lōm darab | stück K. II.239.
lomēt láng | flamme K. 373.
lomyati földagad | anschwellen III.423. *lomyēpäli* id. III.531.
lomyejenti taposgat | treten AL. III.207.
lomyji közeledik | sich nähern III.84.
lomp lompos lépés | schlotternder gang KL. III.203. *lompä*,
 -*ēñ* lompos | schlampig u. o.
lompēzji áttalpal, átlompol | durchschreiten KL. III.203.
lomsāñ lompos | schlampig III.441.
lōmt rész | theil III.151. *mā-l.* földdarab I.135. *tūjt-loqmt*
 hófolt KL. III.345. — *nār lōmtiñ gum* meztelen (ruhájú) férfi | ein
 nackter mann II.60. v. ö. *nār lōmtél jāli* P. 10.
lōmti darabokra vagdal | zerstückeln K.
lōny 1) út | weg I.12. — *lōñkh* K. II.232. *lōñkh* P. 18. *loχ* (tö:
lōñkh-) KL. 3. *lōñ* T. 155. id. — 2) nyom | spur II.125.
lōñyitaxti fáradozik | sich abmühen I.71. czibálgat | zerren
 I.26. *lōñyitaxti* küszködik | ringen II.74.
 (juv-) *lōñyéli* haza visz | nach hause tragen III.235.
lōñi kopó | jagdhund III.208. medvebocs | bärenjunge KL.
 III.351. *lōñi kapajēm* vadászkutyám II.201.
lōñmaté meghasad | bersten T. 307.
lōñyā, -*āl* a folyón lefelé | strom abwärts B. *lōñyē*, *lōñyal*,
lōñkhal K. II.223. *lōñkhq* stb. KL. *lōñghā* AL. id. — *lōñyālñ jākēm*
 lefelé vivő folyócskám II.243.
lōškēti lecsillapodik | sich beruhigen K. 396. — v. ö. *lešti*.
lōttelp monda | sage K. I.166. [II.325.
lōpant lapu | klette AL. 55. *tūr-lōpānt* tavi tünderrózsalevél
lōpātali ság | flüstern P. 13.
lōpēzti lebegve tovafulat *pqt* a réceze | flatternd davonlaufen P.
 27. v. ö. *tquliñ lōpēñkēl* szárnyas lebegéssel | mit flatternden
 flügeln u. o.
lōpēl (postp.): *paulä-l. jāli* falunként jár | von dorf zu dorf
 gehen 349. — *lōpēl* id. *khātēl-l.* naponként | täglich KL. 18.
lōpēñ l. *lōpēzti*.
lōpēsti talpañ | schreiten K. II.224. *lōpēstenti* csapdos a szár-
 nyaival | die flügel schwingen AL. 57. — v. ö. *lōmpēzji*.
lōpšēz ruha | kleid AL. 77.
lōsati reped | spalten, bersten AL. 54.
lōsēm csont | bein T. 312. — v. ö. *lusēm*.
lōsri erősen bevágja *āwi* az ajtót | die thüre zuschlagen
 III.370. *lōsri* id. III.371.
lōsžēnti vánszorog | taumeln K. III.131.
 (pal-) *lōšili* szétbomlik (a szán) | auseinandergehen 348.

- lqsiñ* szikra | funke P. III.525.
lošit tágas | geräumig I.158. b6 | reichlich II.245. III.145. —
lqšit id. I.90.
(pär-) *lqškemi* meglazúl | sich lockern P. 14.
lqššyati viszket | jucken AL. 54.
lqšt laza | locker AL. 57.
lqtéy szikra | funke I.13. *lqyñ* üszkös *jiw-sup* fadarab
kohle, g l i m m e n d e holzstücke II.310.
(noñkhvé) *lótéli* leszakad | abreissen K. II.228.
(yot-) *lqtyati* megfakúl | fahl werden 348. *kwän-lqtpi* id. AL.
57. *lötpi*, *lötpentti*; *latti* fehéredik; fehérlík AL. 77. — *il-lqtkhété*
elhervad | verwelken T. 307.
lotri ropog | krachen — *koqt-toľé lotri* v. *lötéypéñ olenti* keze
ujja ropogós | seine finger krachen K. 396. — v. ö. *lätti*. [325.
lqtkhé locsog *ušlam* a ruha | das kleid trieft vom wasser T.
(päl-) *lqtulé* megreped | zerspringen, spalten, bersten T. 316.
lqu tíz | zehn KL. III.349. P. III.523. *lou* KL. 21. *lou* T.
lquyati, *lquyi* l. *lāwi*. [159, id.
kāt-lqutan keszkenő | sacktuch T. 309.
louti mos | waschen I.68. II.14. *lqutyati* mosakodik | sich
waschen II.106. *lqutsi* lemos II.327.
(āmp-) *lqw* elpóráz | leitriemen III.529.
lqwés pad | bank I.5. 49.
lowinti olvas | zählen III.144.
(elé-) *lökémi* eltaszit | wegstossen K. — v. ö. *lekémi*.
lökšqu (csiklandós | er ist kitzlig — *ām lökšep ošém* csiklan-
dós vagyok K. 396. — v. ö. *lqšš-*
lömerti ránczol | falten K. 396. [gut K.
lqñ jobb | besser — *lqñi* helyesen | richtig; *lqñkät* jól |
lqñši, *lqš* l. *lqñši*.
lu T. 155. *lū* KL. 3. *lūw* B. v. ö. *lū-kwol*, *lū-lūl* I.6. *lq* K.
(*lqñ* K. II.378. *lqyñ* K. II.239. 380.) *l6* | pferd.
lū düh | wuth KL. 1. — v. ö. *lqw*.
lu (*luw-*) csont | bein II.120.
lui a folyónak alvidéke | stromabwärts B. KL. alvidéki I.135.
lui-ötér K. II.222. alsó KL. 3. *luiké* id. KL. III.203. *loi*, *loiké* AL.
60. — v. ö. *lqñyā*.
lujri énekel | singen II.291. — *luimeñ* éneklő II.429.
lujmäs törő vas, ék | brecheisen III.13. 243. *lojmäs* KL.
III.489.
luki mozog | sich bewegen; *luyti* mozgat | bewegen T. 327.
— *ju-luytoñ* a toľozárral bezárni | zusperren; *ajuw-lukätép* ajtózár |
thürklinke, schloss T. 331. *luykutné* suj kopogó zaj T. 330. — v. ö.
lakwi, *lākwi*.
lūl rossz | schlecht I.5. *lūl* id. KL. 22. *csunya* | hässlich K.

tül törém rossz idő | schlechtes wetter AL. 79. *töl* csunya: *töli* *ql* hőszámban ill. csúnyán van T. 321. — *tü-lül* ló-ganój | pferdemist I.6.

tüli áll | stehen I.2. II.259. *tüleri* III.421. *tüli* II.196. *tülméti* II.95. *tülsi* I.144. *tawän äs jot tüli püwuñkwé* neki pedig hogyan lehetett megfogni II.112.

tüli' vöcsök | haubentaucher II.71. III.229. *töli'* id. I.2.

tüliñ magas | hoch I.71. III.242. *tülit* I.12. *tülitte* II.123. magasan (adv.). *assin-tülit* rőf mélységre | eine elle tief I.43.

tülsiñ rosszul | schlecht (adv.) II.309. — v. ö. *tül*.

lumpértenti motyog | schwatzen KL. III.349.

lumsi a munkába belemelegszik | eifrig arbeiten, sich er-eifern 367.

tüni sírás | das weinen II.319. *tüni* KL. 45. *tüs* id. III.380.

tüs-vül könnyek | thränen P. 10. *tös* K. *tös* AL. 55.

tüni sír | weinen II.99. *loñsem* (gerund.) T. 331. *töni* AL. 74. *tüni* K. II.377. id; — sírva kér | weinend bitten II.91. *jol-l* megindít | rühren II.91. *tüni*, *tüni* sirat II.174. I.56. *eläl tün-séltayti* elsírja magát I.34. *tüni* KL. 45. *il-töncé* elordíta magát | brüllen T. 321. *töncayti* sír T. 310.

lunt lúd | gans I.28. II.184. KL. 18. *lont* K. T. 160. — *lonti-jep khom* lúdvadászó férfi | gänse-jäger K. 396.

luntilawé (pass.) izmosodik | stark werden II.289. *luntiläné* izmosodó u. o.

luoptä I. *lüptä*.

lüp fatörzs | baumstamm P. III.523. *lüpi* id. I.121. II.60. III.124. *kidölt fatörzs* P. 17. *löpi* id. T. 163.

lüptä levél | bla't I.6. III.298. (*lüptap* I.38.); *luoptä* KL. III.349. *löptä* B. NyK. 22:54. *lopte* K. 373. *läpta* AL. 54. *lqpta*

tüs I. *tüni*.

[T. 331.

lusi kúszik | klettern; *luspäli* id: *käl ñoys lusiñel tot luspälä* nőstény nyuszt kuszásával kusszék ott alá II.339. — *lusi* mászik KL. 351.

lusem száalka | gräte B. NyK. 22:49. — v. ö. *losem*.

tüsiñ bojtos, rojtos | mit quasten, fransen versehen I.98. 123. — *tüspä* id. I.98. II.316. *sät tüspä qln äpä* hét karikás ezüst böcső III.116. — *ñäñyei tüsiñ sät tür säs-teres* (ill. rojtos, sás-sal borított) hét tó II.320.

lutätel: *mätätel lutätel* földestül mindenestül | mit land u. alles darüber I.68.

luti keményedik | hart werden, sich härten II.102.

tü ... I. részben *lu*.

tültéñ bűnös | schuldig KL. 26. — I. *tül*.

tülemi szid | schelten K. — I. *tül*.

SZILASI MÓRICZ.